

УДК 72.06

ЕТНОКУЛЬТУРА ТРАДИЦІЙНОГО СІЛЬСЬКОГО УСТРОЮ ЖИТТЯ ТА НАРОДНОГО ЖИТЛА УКРАЇНИ ЯК ОСНОВА СТИЛІСТИКИ СУЧАСНОГО ІНТЕР'ЄРУ

Толчева В. О.¹, студентка; Ковальчук О. П.², канд. арх., доц.
Придніпровська державна академія будівництва та архітектури
[1valerytol2016@gmail.com](mailto:valerytol2016@gmail.com); [2kovalchuk.oleksandr@pdaba.edu.ua](mailto:kovalchuk.oleksandr@pdaba.edu.ua)

Постановка проблеми. Перехід до сучасного способу життя та зміни в урбанізованих середовищах часто призводять до забуття та знецінення традиційної культури. Це може викликати втрату національної ідентичності, втрату зв'язку з історією та культурною спадщиною, а також зниження цінності та популярності народних ремесел та мистецтва.

Мета дослідження. Збереження та використання елементів етнокультури традиційного сільського устрою життя та народного житла України може стати основою для створення унікального та автентичного етностилю сучасного дизайну інтер'єру. Однак, існує загроза, що ці елементи можуть бути сприйняті як застарілі або непрактичні у сучасних умовах, або навіть втратити своє значення через комерціалізацію та масове виробництво без урахування традиційних технологій та цінностей.

Метою дослідження є збереження, відтворення та адаптація традиційних елементів етнокультури України в сучасному дизайні інтер'єру для збереження ідентичності, підтримки національної культурної спадщини та створення унікального українського етностилю.

Результати дослідження. Житло – необхідна умова існування будь-якої людини, тому в матеріальній культурі кожного народу воно займає важливе місце. Інтер'єр української хати – відкрита сторінка історії українського народу, – це обладнання, оздоблення з характерними яскравими національними рисами, це простота, доступність, вигода, стриманість у поєднанні з художнім довершенням декоративного оздоблення. В екстер'єрі етнічне виражається, переважно, у способі оформлення окремих елементів. Більшу етнічну специфіку несе інтер'єр житла, який залежить від зовнішніх умов: характер планування, облаштування, меблі, посуд, елементи оздоблення тощо. Спостерігається схожість житлового інтер'єру по всій території проживання українців. Така схожість природна: саме в організації внутрішнього простору житла конкретний народ втілює своє розуміння доцільності, вигоди й краси [1].

Оздоблення хати як зовні, так і всередині мало не тільки естетичне значення, але й виконувало певні інформативні та магічні функції. Наприклад, обведення низу біленої хати кольоровою фарбою мало той самий зміст, що й замкнене коло — оберігання родини від злих духів і напастей. Розмальовані квітами вікна повідомляли, що в хаті є дівчина на виданні [2].

У сучасному контексті спостерігається повернення до традиційних елементів, проте з іншим підходом. Дизайнери не обмежуються точним копіюванням старовинних орнаментів; вони творчо адаптують їх, вносячи сучасні елементи та інтерпретації. Важливим є не просто відтворення старовинних зразків, а й їх переосмислення та інновації. Сучасні технології, матеріали та функціональність грають велику роль у формуванні українського етностилю в інтер'єрі. Якщо минулі століття використовували переважно дерево, ткацькі техніки та кераміку, то сучасні дизайнери можуть

поєднувати традиційні матеріали зі скляними, металевими, пластиковими елементами, створюючи нові визначні образи.

Кольорова гама також відзначається зміною. Якщо традиційно використовувалися природні та земляні відтінки, то сьогодні можна помітити використання яскравих та насичених кольорів, що додають енергійності та сучасності. Крім того, нові технології впливають на формування простору. Використання LED-освітлення, розумних систем управління світлом, а також інтеграція мультимедіа технологій стають важливим елементом українського етностилю, внесенням свіжості та сучасності в інтер'єрі. Також слід зазначити, що сучасний український етностиль в інтер'єрі не втрачає своєї глибини та автентичності, але трансформується, щоб відповідати вимогам сучасного життя. Це не просто стиль, а спроба створення унікальної синергії між минулим і сьогоденням, між традицією і інновацією.

Важливим аспектом порівняння є також визначення ролі культурного контексту у формуванні українського етностилю. Історичний контекст визначався політичними, соціальними та економічними подіями кожної епохи. Наприклад, під час періоду боротьби за незалежність українські художники і архітектори намагалися втілити національну ідею та підтримували розвиток української культури через мистецтво.

Висновки. Сучасний дизайн інтер'єру викликає необхідність адаптації традицій до потреб і смаків сучасного споживача. Сучасна людина, взаємодіючи з глобальним світом та сучасними технологіями, шукає не лише комфорт, а й вираження своєї ідентичності через дизайн. Тому важливо, щоб український етностиль в інтер'єрі не втрачав свою специфіку, але одночасно відповідав новим реаліям.

Дослідження витоків стилеутворення етностилю у культурі України сприятиме виявленню принципів, засобів та прийомів формування українського етностилю у дизайні сучасних інтер'єрів. Зокрема, український етностиль може слугувати не лише способом декорації інтер'єру, але й елементом створення унікального ідентичного бренду. Використання у дизайні місцевих громадських просторів, таких як ресторани, готелі чи магазини, може створювати не лише естетично приємне оточення, а й сприяти підтримці та популяризації національної культури.

Список використаних джерел

1. URL: <https://nasze-slowo.pl/etnoelementy-v-suchasnomu-interyeri/>
2. URL: <https://uahistory.co/pidruchniki/hodzicka-labor-training-service-types-of-work-9-class-2017/37.php>